

HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Studentų g. 45A, 08107 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583,
faks. (8 5) 262 4663, el. p. institutas@hi.lt, <https://hi.lt>, e. pristatymo dėžutė 111958286
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2023 m. birželio 15 d.

PASYFO programėlė – individuali apsauga žiedadulkėms jautriems žmonėms

Higienos instituto specialistai pataria žiedadulkėms jautriems žmonėms nuolat ar bent periodiškai naudotis nemokama mobiliąja programėle PASYFO, kuria galima įvertinti žiedadulkių poveikį savo sveikatai. Ši programėlė prieinama vartotojams, kurių mobiliuosiuose įrenginiuose įdiegtos operacinės sistemos „Android“ ir „iOS“.

Personalizuotą alergijos simptomų prognozės sistemą (angl. *Personal Allergy Symptoms Forecasting System (PASYFO)*) sukūrė tarptautinė Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos, Latvijos universiteto, Vienos medicinos universiteto ir Suomijos meteorologijos instituto mokslininkų ir specialistų komanda, dirbanti aerobiologijos srityje ir jau daugiau nei 10 metų tirianti bei analizuojanti oro alergenų (daugiausia žiedadulkių) sklaidą ir poveikį sveikatai.

Galimybė gauti dvi alergijos rizikos prognozes

Platforma siūlo dvi galimybes: bendrąją ir personalizuotą alergijos rizikos prognozę. Pirmuoju atveju užtenka įdiegti programėlę mobiliajame įrenginyje. Nustačius buvimo vietą, pateikiama bendra žiedadulkių krūvio prognozė ateinančioms trimis dienoms. Jei meniu nustatymuose buvo pasirinkti alergenai, bus rodoma tik jų krūvio prognozė. Alergijos rizika apskaičiuojama atsižvelgiant į augalų žydėjimo intensyvumą, oro sąlygų parametrus ir cheminės sudėties duomenis, pavyzdžiui, oro taršą ir jo kokybės duomenis (ozoną, sieros dioksidą, azoto dioksidą ir kietąsias daleles).

Žiedadulkių dienoraštis padeda stebėti savo savijautą

Norintieji gauti asmeniškai sugeneruotą informaciją, turėtų ne tik parsisiųsti programėlę, bet ir užsiregistruoti integruotame žiedadulkių dienoraštyje. Žiedadulkių dienoraštis – tai Europos mokslininkų nemokamai teikiama paslauga, padedanti suprasti, kokią įtaką asmens sveikatai turi ore sklindančios žiedadulkės. Pagrindinė užduotis – kasdien interneto svetainėje pildyti alergijos sukeltus simptomus. Dienoraštis kaupia asmens duomenis ir nenutrūkstamai juos jungia su visos Europos žiedadulkių duomenų baze. Vartotojai registruojami anonimiškai. Vienintelė sąlyga – galiojantis elektroninio pašto adresas. Žiedadulkių dienoraštį gali pildyti tėvai už savo vaikus. Svarbu, kad kiekvienas turėtų atskirą elektroninio pašto adresą.

Žiedadulkių dienoraštis sukurtas siekiant padėti asmenims, kurie jautrūs įvairiems augalų žiedadulkių alergenams, stebėti savo savijautą. Dienoraštis patogus, nes savo alergijos požymius galima susieti su oru plintančių žiedadulkių kiekiu bet kurią norimą dieną. Pildant žiedadulkių dienoraštį gaunama ne tik informacija apie žiedadulkių kiekį, bet ir personalizuota alergijos simptomų prognozė. Kai tik žiedadulkių dienoraštyje pažymimi ne mažiau trijų dienų simptomai, sudaromos diagramos. Šios diagramos palygina asmeninį krūvį su žiedadulkių krūviu ir gali būti naudojamos, norint padaryti išvadas apie žiedadulkių alergenų poveikį programėlės vartotojo sveikatai. Diagramas PDF formatu asmuo gali atsiųsti elektroniniu paštu sau arba gydytojui.

Žiedadulkių dienoraštis gali būti naudingas keliaujant po Europą: žinosite šalis, kurioje tuo metu esate, žiedadulkių poveikį sveikatai. Nauda akivaizdi, nes nuolatos stebint savo savijautą galima pasikoreguoti dienos ar net savaitės planus ir taip išvengti nemalonių pojūčių. Aplikacija išsiskiria tuo, kad informacija pateikiama moksliniais tyrimais pagrįstais duomenimis, originaliais matavimais ir unikaliu simptomų prognozės modeliu. Joje taip pat yra informacija apie labiausiai alergizuojančius augalus. Žiedadulkių dienoraštį galima naudoti keliomis kalbomis visoje Europoje.

Mokslininkai tobulins PASYFO modelį

Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos mokslininkai vysto projekto „Dirbtinio intelekto papildyta ekosistema, skirta žemės stebėjimo duomenims pasiekti su išplėstinės realybės naudotojo sąsajomis paslaugoms ir duomenų naudojimui (EO4EU)“ individualizuotų sveikatos priežiūros paslaugų dalį (<https://www.eo4eu.eu/use-cases/eo-personalized-health-care-services>), kurioje numatyta išplėsti PASYFO modelio pajėgumus. PASYFO modelis ir mokslininkų teikiamos vizualizavimo paslaugos bus patobulintos naudojant Žemės stebėjimo duomenis ir EO4EU paslaugas, todėl dar labiau padidės mokslo žinių integracijos galimybės, o teikiamos prognozės bus prieinamos Europos gyventojams.

PASYFO veiklai užtikrinti reikalingas alergijos pažeistų asmenų savanoriškas dalyvavimas. Tai puiki galimybė kiekvienam prisidėti prie mokslinių tyrimų ir dalyvauti vystant inovatyvius mokslo produktus. Norėdami prisijungti rašykite elektroniniu paštu pasymo@sa.vu.lt.

Daugiau informacijos suteiks Higienos instituto Sveikatos stiprinimo centro Aplinkos sveikatinimo skyriaus vyriausioji specialistė Ilona Burkauskienė el. paštu ilona.burkauskiene@hi.lt.

Cituodami ar kitaip naudodami šiame pranešime esančią informaciją, prašome nurodyti jos šaltinį.